

NAGYVÁRAD

Főszerkesztő HEGEDÜS NÁNDOR

Felelős szerkesztő MARÓT SÁNDOR

Vitás kérdések a kamara előtt

A jótékonsági intézmények ellenőrzése — A rossz vasut — Megengedik a külföldi könyvek behozatalát

A kormánypártnak sikerült legyőznie az ellenzéki pártokat, amelyek között az elvi ellentétek ma sokkal élesebbek, mint valaha is voltak. A kettészakadt néppárt képviselői a parlament előtt csatáznak és egyik csoport: az argetoianisták a kormány szimpátiáját akarják, míg az averescanusok sokféle tárgyalnak, hogy fegyvertársat találjanak. A régi néppárt, amelynek legtöbb eshetősége volt a kormányrajutásra, erőltén csoportokra hullott szét.

Az egységes ellenzéki front megteremtése elé ma sokkal nagyobb akadályok gördülnek, mint valaha is.

A parasztpárt és nemzeti párt között komoly tárgyalások folytak a parlamenti szünet alatt és dacára az elvi ellentétnek, mégis remény volt már a megegyezésre, mert közröbbség Diamandi nyílt levele, amely okmányokkal igazolja, hogy a parasztpárt egyik vezetője Constantin Stere antidinasztikus mozgalomban vett részt. Ezzel újból kiélesítették a parasztpárt „osztálpárt” mivoltját, amely pedig legnagyobb akadálya volt mindég a nemzeti párt és a parasztpárt közeledésének is. Most még nem tudni, a nemzeti párt ezután milyen álláspontot foglal el, mindezenekre nehéz most a választás.

Ez volt a helyzet tegnap a parlament megnyitása kapcsán. Egész bizonyos, hogy az első napokban, amikor még nincs teljesen tájékozva a kormány sem, az ellenzék sem, csendesek lesznek a parlamenti ülések.

Az új gazdasági törvények keresztülvitele azonban már több vitára fog okot adni.

A kamara mai ülésén Orleanu elnökölt. Mardarescu beterieszt egy 15 millió hadügyi póthitelre vonatkozó törvényjavaslatát.

Jorgu Toma a vasuti utazások mizériáit teszi szóvá. Életének legszerencsésebb korszakát éli az, — mondotta — a ki ma a fűtetlen, piszkos, sötét, tórtablaku vasuti kocsikban kénytelen utazni.

Russzu Abrudeanu interpellál a C. F. R. vasuti műhelyeinek koncessziói ügyében. Kéri az erre vonatkozó iratoknak a Ház elé való terjesztését.

Ezután áttértek a napirend tárgyalására. Napirenden szerepelt a jogiszemélyek elismeréséről szóló törvényjavaslat.

Marzescu igazságügyminiszter a javaslatához szólva kifejtte, hogy a törvény célja az e téren létező különböző rendszerek egységesítése. A jogiszemélyek ellenőrzését fokozottabb mértékben kell ellenőrizni, különösen a jótékonsági intézményeket, amelyek egyrészt a közönség zsebére apellálnak, másrészt az állam támogatását veszik igénybe. A professzionális egyesületek a törvény kiváltságaiban nem részesülhetnek.

Mirto képviselő felveti azt a kérdést, hogy mi történik abban az esetben, ha valaki végreteletileg nagyobb összeget adományoz egy jótékonsági egye-

sületnek azzal a szigorú meghagyással, hogy az összeg felhasználása tekintetében az állam nem avatkozhatik be.

Marzescu válaszol a feltett kérdésre és kijelenti, hogy semmiféle végretelet nem ütközik a törvénybe. Hangsúlyozza továbbá, hogy a politikai pártok nem tekinthetők jogi személyeknek, tehát nem esnek állami ellenőrzés alá.

Ülés vége fél hét órakor.

A szenátus ülését Vasiliu elnök nyitotta meg. A kormányt Duca és Lepeadatu miniszterek képviselik. Napirend előtt Bi-anu szenátor rámutat arra, hogy a magyarok Erdélyben választott bíróságokat kreáltak, hogy így a román igazságszolgáltatást elkerüljék.

Bukarestből jelenti a Rador: Tatarescu kisebbségi államtitkár indítványára a minisztertanács elhatározta, hogy megengedi az irodalmi és tudományos köny-

Macdonald Párisban tanácskozik Poincaréval

Lejárt a régi diplomácia ideje

Az utóbbi napok feszültsége a francia és angol kormányok közt Poincaré váratlan közeledése folytán enyhülni látszik. Jaspár és Poincaré vasárnap összejövetelükön már komolyan tárgyalnak a német területek fokozatos kiűritésének eshetőségéről is. Hír szerint Macdonald Párisba készül, hogy a kiegyenlítődes vajdó ügyének annál nagyobb súlyt adjon. Megállapítható, hogy Poincaré az új angol kormány erőlyes békétörökése elől takarodót fuj s igyekszik szöges követeléseinek élet letompítani. A készülő párisi tanácskozás fontosság tekintetében felülmúl minden eddigit. Már megkezdése előtt a francia és belga megszálló csapatok létszámát leszállították. Az orosz kérdésben Macdonaldnak változatlanul az az álláspontja, hogy a szovjetnek be kell lépnie a Népszövetségbe.

Az angol kormány O-Grady vezetésével bizottságot küldött Moszkvába, a mely többek között az orosz adósságok, és az orosz-lengyel határ problémáit fogja megvizsgálni. A bizottság elhatározta, hogy az orosz államadósságok kérdését a szövetségesek egymásközi adósságainak kérdésével kapcsolatba hozza.

A párisi angol nagykövetnek Poincarával legutóbb folytatott megbeszélése főleg a pfalzi kérdésre vonatkozott. Azt hiszik, hogy az angol nagykövet újból közzölte London ama felfogását, hogy a valóóságban nincs is pfalzi kérdés, mert mi helyt a francia hatóságok beszüntetik a szeparatista mozgalom aláfütését, az egész probléma magától összeomlik. Az angol kormány nézete az, hogy az egész ügyet nemzetközi döntőbíróaság elé kell vinni. Ugy hiszik, hogy a francia kormány azt kívánja, hogy a kérdéssel a nagyköveti konferencia foglalkozzon.

A hétfői minisztertanácsban Macdonald élesen bírálta a régi diplomácia esz-

vek behozatalát, azonban minden beérkező könyvet forgalomba hozatala előtt egy külön hivatallal kell láttamoztatni, a melyet a belügyminiszterium kebelében fognak felállítani.

Bukarestből jelentik: Parlamenti körökben igen heves agitáció indult a közjegyzőségeknek a regátba való bevezetése ellen. Az Universul szerint a parlament összes ügyvédtagjai közös értekezletet tartanak ez ügyben, hogy tiltakozzanak a közjegyzőségek felállítására ellen. A lap szerint a tervnek számos hibája van. Többek között a falusi lakosság kénytelen lesz a városokba nagy költségek árán bemenni, mert faluhelyen nem lesznek közjegyzőségek. Az intézmény azt a célt sem éri el, amit tervez, mert költségmegtakarítást nem fog jelenteni a jövőben sem. A közjegyzők lakásain őrzött okiratok nem lesznek kellő biztonságban. Végül a mai nehéz gazdasági viszonyok közt az ügyvédek rovására állítanak fel a közjegyzőségeket, mert a legtöbb ügyvéd elveszteni klienseinek nagy részét.

közeit és gyökeres változást ígért e téren is. A régi diplomácia ideje — ugymond — lejárt. Az új diplomácia módszere a nyíltság és bizalom lesz. Franciaország fenyegetésének gondolata nem helyes gondolat, mert ez Franciaország izolálására vezethet.

Utóbbi napokban híre terjedt Budapestre, hogy Nagybritánia magyarországi követe, Hohler, elhagyja budapesti állomáshelyét. Hohler követ ezt a kőszá hirt ma a Nemzeti Újságban a legenergikusabban megcáfolja.

Berlinből jelentik: Az első szakértői bizottság szerdán tartotta Berlinben első tanácskozását, amelyen a munkaprogramot állapították meg a bizottság tagjai. A tanácskozások eredményeit csak egyes esetekben fogja a bizottság titkársága hivatalos kommunikékben közölni a nyilvánossággal. Mac Kenna és Bratbury egyébként Berlinbe érkeztek.

Az Esküti-panama igalmái a magyar nemzetgyűlésen

Budapestről jelentik: Izgalmas jelenetek közt folyt le a magyar nemzetgyűlés ülése. Eőri Szabó Dezső pártonkívüli képviselő az Esküti-féle panama kérdésében interpellált s felolvasta a panamával vádolt képviselők névsorát, többek közt Bethlen miniszterelnök fiának nevét. A név elhangzására óriási zaj tört ki. Szenvedélyes hangú felkiáltások repkedtek az interpelláló felé, aki azzal védekezett, hogy az ügyet csak tisztázás végett hozta a nemzetgyűlés elé.

Bethlen miniszterelnök: Ha vádolókat azt mindig úgy teszem, hogy a vádlatot tal férfisan szembenézhessek. Eőri Szabó egyszer már feleségem nevét is belekeverte hasonló ügybe.

Közbeiktatások: Le vele! Le vele! (Nagy zaj.)

Pteancu Sándor vezérigazgató iskolá látogatása Nagyváradon

Nyilatkozat a felekezeti iskolákról

Abból az alkalomból, hogy Bukarestben megkezdődtek a tárgyalások az új iskolai törvényjavaslatról, amelynek első tervezete csak állami és magániskolát s intézetet ismer, tehát a felekezeti iskolákat degradálja s lehetetlenné teszi.

A felekezeti iskolákra vonatkozólag kérdést intéztünk Pteancu Sándor dr. vezérigazgatóhoz, aki a következőket mondotta:

— Megnyugtatom az aggódot és informátorukat: a görög katolikus szeminárium és internátus nem kerül államossítás alá, mert a törvényjavaslat külön fejezetben kivieszi az internátusokat és szemináriumokat az államosság alól, ami természetesen is, mert internátus csak felekezeti kezelésben működhetik, a teológia pedig természetesen görög katolikus marad. A tanítóképző államossításáról sincs szó s hogy én ebben részt vennék, képtelenség. Sem egyik, sem másik kérdés nem tartozik hatáskörömbe, a szeminárium és internátus ügyében pedig nem is intézkedhettem. Az úgy tendenciózus beállítása ellen tiltakozom. Én, mint gör. kath. pap sohasem tettem egyetlen lépést sem az egyházmegye vagy intézményei ellen s ennek feltételezése is sértés. A belényesi gimnázium esetében pedig akkor, mikor az Apponyi-féle megszorításokat kereszttől akarták vinni a román nyelv védelmében 1917-ben olyan intranzigens magatartást tanúsítottam, hogy egyházmegyémet kiintéztet. Akkor azt az alternatívát állították eléem, hogy vagy keresztülvisszük a nyelvrendeletet, vagy bezárják a gimnáziumot. Mi a rendelet végrehajtását megtagadtuk s egyedül én mentem fel a magyar közoktatásiügyi miniszterhez, akivel közöltem álláspontomat a leghatározottabb szavakkal.

Ismétlem, nem állt hatáskörömbe az említett intézmények ellen bármit is tenni, mert nem tartoznak hatáskörömbe. A vezérigazgató különben tegnap az izraelita polgári iskolát látogatta meg s meghallgatta az előadásokat.

1924. FEBRUÁR

16

NYOMDÁSZBÁL

Uj forradalmat készítettek elő Bulgáriában

Görög—orosz kereskedelmi tárgyalás

Athénből jelenti a Rador: A görög kormány megbízta Görögország berlini követét, hogy kezdje meg haladéktalanul a tárgyalásokat a görög—orosz kereskedelmi kapcsolat újra felvétele tárgyában.

Szófiából jelenti a Rador: A vátnai hatóságok több kommunista és agrárpárti vezetőt letartóztattak, köztük számos képviselőt. Az igazságügyminiszter a szobranjében kijelentette, hogy a kormány kezében számos bizonyíték van arra nézve, hogy a parasztpártiak és kommunisták új forradalmat készítettek elő a kormány megbuktatására és a köztársaság kikiáltására. A kormánynak sikerült megszerezni azt a listát, amelyen a kivégzendők nevei voltak felsorolva.

A parasztpárti és kommunista képviselők azt állítják, hogy az egész ügyet a kormány inszenázta a két párt ellen, azaz a szándékkal, hogy a küszöbön levő községi választásoknál a pártokat diszkreditálja.

Bianu szenátor vádjai a választott bíróságok ellen

A szenátus tegnapi ülésén újból megszólalt Bianu szenátor. Ez alkalommal a nagyobb városok közgazdasági életében működő választott bíróságokra sűrűtő rá a teljes könnyelműséggel kezelt irredentizmus vádját. A választott bíróság tagjai — és ez mindenki előtt tudott dolog — politikával soha nem foglalkoztak és plénuma előtt kizárólag a vitás kereskedelmi kérdéseket, szerződéseket, adásvételi és tőzsdéügyeket tárgyaltak le. Nagyon rossz ismeri Bianu szenátor a választott bíróságok szervezetét abban is, amikor azt mondja, hogy az most alakult, mert a választott bíróságok már évtizedeken át működnek és célja a tiszta és pártatlan igazságszolgáltatás és a tisztességes és becsületes kereskedelem fenntartása. De nézzük csak, mit mondott Bianu szenátor.

— A titkos magyar iskolák és egyetem után, — mondja a szenátor ur, — a magyarok a magyar-zsidókkal együtt törvénykezési szerveket létesítenek.

— Kihasznlva azt a helyzetet, hogy az ország igazságszolgáltatása túl van terhelve, a magyarok választott bíróságokat (tribunale statonice de arbitraj) alakítottak, mint amilyen Temesváron és Aradon a Lloyd-bíróság. Ez a törvényszék a törvényen kívül működik, nincs egyetlen román a választottbírók és jegyzők között, csak „idegen” ügyvédek, legnagyobb részt magyarok, vagy magyar-zsidók tárgyalnak, amelyek nem tettek a román államra hűségesküt. A bíróság tárgyalási nyelve magyar, az iratait és könyveit is magyar nyelven vezetik.

— És ami még több, ez a bíróság nem szorítkozik arra, hogy a kisebbségek felett ítélkezzen, de most már a románokra is kiterjeszkedik. És ilyen bíróság (tribunale) nemcsak Temesváron van, hanem

Kolozsváron, Nagyváradon, Marosvásárhelyen és valószínűleg Erdély többi városaiban is.

Az erdélyi román lapok egy szövetséget fedeztek fel, amely az állammal párhuzamosan egyesítette az erdélyi kisebbségi ipari és kereskedelmi szindikátusokat Farkas alias Wolf Mózzsal, a Kolozsvári Renner gyár vezérigazgatójával az élükön.

— Ennek a szövetségnek (contencios), amelynek állandó kisebbségi bírósága is van, az államiakkal párhuzamosan — a hivatalos nyelve magyar. Hogy kikérüljék az igazságügyi miniszter ellenőrzését, ezt a szövetséget úgy jegyeztették be a kolozsvári cégjegyzékbe, mint egy szindikátust és jogvédő irodát. Így megkerülték az állam törvényeit.

Ezután Petersberger kolozsvári bíró esetéről beszélt Bianu szenátor. Ez a bíró egy árdragitási ügyet tárgyalt — amelyekben magyar a vádlott és az ügyvéd, — teljesen magyar nyelven. Úgy a bíró, mint a felek, teljesen ellenkezve a törvénnyel és a törvényszéki elnök utasításaival — a magyar nyelvet használták. Petersberger bíró — mondja Bianu — megengedte magának ezt a luxust, dacára a miniszter jelenlevő ügyészének is, — akinek nem is adott alkalmat arra, hogy szót emeljen a vádlott felmentése ellen.

A méltatlankodó ügyész kérte, hogy vegyék jegyzőkönyvbe, hogy az egész tárgyalás magyar nyelven folyt és hogy nem adtak neki alkalmat, hogy végrehajtsa a törvény intézkedéseit.

Kéri Bianu szenátor, hogy rendelkezzen el szigorú vizsgálatot a bíróságok ügyében és vonják meg ítélkező jogát és a titkos bíróságokat a legrövidebb idő alatt szüntessék meg, hogy soha többet újra ne élédhessen.

A Konsten-ügy és Robinson mester

Károlyi Mihály most megjelent emlékirataiban külön fejezetben emlékezik meg a Konsten ügyről, arról a német őrnagyról, aki Károlyi ellen adatokat gyűjtött, de akit Károlyi „Robinson mester” segítségével leplezett. Robinson esztendő-kön át Nagyváradon élt és dektív-szolgálatot teljesített; egy év óta pedig Aradon tartózkodik és jelenleg szálló-igazgató.

— 1918. február 26-án délben „Robinson magándetektív” néven jelentette be valaki magát nálam. A feleségem arra kért, hogy ne fogadjam, de azt mondtam, nem lehet tudni, mi van a látogatás mögött és nemsokára szemben ültem Robinson úrral. Kiderült, hogy a magándetektív fiatalkorában Robinetti néven országos hírért díjazott volt és még régebben is tulajdonképpen Rosenfeldnek hívták. Mostanában már kis pocakot eresztett és kopaszodott. Szellemi ereje korántsem ért fel egykori izomerejével, de, amint az elbeszélés folyamán ki fog derülni, bizonyos feladatok elvégzésére tökéletesen elég volt az.

— Robinson előadta nekem, hogy valami Pesten tartózkodó német őrnagytól megbízást kapott, hogy ellenem politikai természetű kompromittáló adatokat gyűjtson. Különösen azt kívánja tőle az őrnagy, hogy azokból az írásokból szerezzen meg egynéhányat, amelyeket nagy ládába csomagolva most küldtem Parádára. Az őrnagynak érkezett kémjelentések szerint ugyanis azokban a ládában kell lenniök a francia fogsággal kapcsolatban levő okmányoknak is és különösen annak a kötelező nyilatkozatnak, amelynek alapján engem 1914-ben a fogságból elengedtek.

— Robinson önérzetesen kijelentette, hogy ő sokkal hazafiasabb annál, semhogy

ellenem kémkedést vállalna és okosabb is (tette hozzá mosolyogva), semhogy hinne az ilyen dajkamesékben. Tudja, hogy ilyen iratok nem léteznek. Azonban ő szegény ördög, nagyon jól jönne neki egy kis kereszt. Arra kért tehát, adják át neki akár milyen tölem származó írást, ő azért megbízójától pénzt kap, s nekem ennek fejében segítségemre lesz az őrnagy leplezésében.

— Én akkoriban csakugyan küldöttem ládákat Parádára, fehérnemű volt bennük, amit Parádon szoktunk mosatni. Ez a német őrnagy, ha ugyan létezett, tehát csakugyan figyelte házam táját.

— Nem utasítottam el Robinsont. Nyugtalanított ez a furcsa ember és ez a furcsa látogatás. Éreztem, hogy egy maffia vesz körül és ennek a furcsa embernek az ajánlkozásával talán kezembe vehettem egy szálát, amely ehhez a maffiához vezetett. Azt mondtam Robinsonnak, keresse fel titkáromat, Simonyi Henryt, én majd beszélni fogok vele és meghagyom neki, adja át a kért iratokat.

— Simonyi Henry megbeszélésünk

Február 1, 2, 3.

APOLLÓBAN.

szerint néhány politikai természetű jelentélen írásmat adta át Robinsonnak, nem más célból, minthogy a dolognak vége járjék. Egészen lényegtelen dolgok voltak bennük, de azt az egyet csakugyan bizonyították, hogy Robinsonnak sikerült valami módon hozzájárulnia. A titokzatos örnagyától ötezer koronát kapott értük. Ebből az összegből átadott titkárnak egy ezrest, amelyet megjelöltünk és letétbe helyeztünk.

Ezután Károlyi megírja, mint mutatkozott be Kéri Pál Károlyi titkáriaként, Simonyi Henry nevű Konstennak és Kéri hogy csalta ki a kémfőnök titkait, amiket azután Urmánczy Nándor tárt fel a magyar parlamentben.

Minden ház lakóit össze kell írni

A népesedési hivatal szervezésére vonatkozó s Mon. Oficial 1921. évi 1. számában megjelent törvényrendelet értelmében kötelezzük minden háztulajdonost és házmestert, hogy ezen hirdetés megjelentésétől számított 5 napon belül állítson össze egy kimutatást az összes lakókról, melyek az épületben laknak. Ezen kimutatásnak tartalmaznia kell a következő rovatokat: 1. A lakó neve. 2. Születési helye és éve. 3. Foglalkozása. 4. Nemzetisége. 5. Vallása. 6. Mióta lakik a város területén. 7. Mióta lakik a lakásban. 8. Azelőtt hol lakott. 9. Mikor és hol tett eleget katonai kötelezettségének. Ezen kimutatást kötelesek kiállítani a vállalatok, gyárak, műhelyek, üzlettulajdonosok, köz- és magánhivatalok is alkalmazottaikról, azzal a különbséggel, hogy a kimutatásban fel kell tüntetni az állandó lakóit, útközben és házmestert is. A kimutatás a háztulajdonosnál vagy házmesternél áll örök alatt. Felveendő a kimutatásban minden egyes család, családtag, család vagy más alkalmazott is. A felvett adatok helyességéért úgy a lakók, mint a háztulajdonosok felelősek. Mindazok, akik ezen rendelkezésnek a megszüntetett határidőn belül eleget nem tesznek, a fentebbvezett törvényrendelet 77. §-a alapján a büntető törvénykönyv 28. §-ának alkalmazásával a 60. §. mellőzésével 500-tól kezdődő elzárásra átváltoztatható pénzbüntetéssel lesznek sújtva, azok pedig, akik tudva hamis adatok bejegyzésével a hatóságot félrevezetni igyekeznek, a büntető törvénykönyv teljes szigorával fognak sújtani.

A központi bejelentő hivatalfőnök: Hríor sk.

ANGOL SZÖVETEINK

eredeti különlegességek
a tavaszi időnyre már

MEGÉRKEZTEK SCHWARTZ ÉS ROSENFELD

uri szabók, Goidu (Beöthy Ö.)-u 21

HALLÓ! Mától kezdve

VEZÉR

Áruházában, Piata Regina
Mála (volt Bemer-tár) 1. sz.

20 - 30%

Árleszállítással
megkezdődött az eladás
női és férfi divat cikkekben.

A legszebb női fát y o l.
Harisnya minden színben
125 lel.

Szalontai rablókat fogott a nagyváradai rendőrség

Ismeretes, hogy január nyolcadikán éjszaka ismeretlen tettesek kirabolták Szalontán egy üzletkereskedést. A betörők közel 100 ezer lej értékű készpénzt és árut ráltek el és úgy eltűntek, hogy a szalontai csendőrség és rendőrség nem akad nyomukra. A szalontai csendőrség pár nap múlva ugyan üldözőbe vette a közeli tanyán megbújt rablókat, egész a Körösig üldözték és őket. A Körös-parton azután a vakmerő rablók belevetették magukat a jeles vízbe, átúsztak és újból elmenekültek.

Azután Nagyváradon bujtak meg a betörők, akik közül egyet tegnap éjszaka elfogott Kőváry detektív. Gyár-utca 9. szám alatt lakott az egyik rabló, Farkas Lajos 26 éves okányi születésű földműves, aki a csendőrek elől már egy ízben elmenekült. Szabó Károly nevű társával, majdnem ruha nélkül. A téli sportot nagyon kedvelő rablók közül Farkas Lajos azonban tegnap sikerült Kőváry detektívnek elfogni. Farkas beismerő vallomást tett, azonban társának, Szabó Károlynak a holtétét nem akarja elárulni. A lopott holmiktól most utaztak ki a detektívek falukra az orgazdákhoz.

A nagyváradai rendőrség széleskörű nyomozást indított Szabó Károly kézrekerítésére.

Újból ki akarják utasítani a színészeket

A nagyváradai színházat ismét válságos helyzet elé állította egy korábbi miniszteri intézkedés, melynek értelmében a társulat tagjai között nem lehetnek magyar állampolgársággal bíró művészek. Régi igazság ugyan, hogy művész hazája széles a világ, ezt a mottót azonban a művészeti minisztérium rendeletgyára Bukarestben régen felörölte.

Costescu Eftimiu rendőrigazgató tegnap magához kérte Parlagi Lajos igazgatót s közölte vele a polgármesternek a prefektus leiratára hivatkozó átiratát, amely szerint a színház társulatának azon tagjai, akik magyar állampolgárságukat megtartották, nem léphetnek fel. Ezt a rendeletet további eljárás végett közölték Costescuval.

Parlagi Lajos bemutatta a színház tagjainak névsorát, akik nyilatkoznak állampolgárságukról. Akik csehszlovák vagy jugoszláv állampolgárok azok felléphetnek, csupán a magyar színészeket tiltja le a játszástól a rendelet, mely elsősorban Baksey Juditot, Gavora Jolánt, Márkus Gyulát, Misoga Lászlót, Tihanyi Zoltánt, Felleki Józsefet, Vigh Ernőt s még egy-két színészt érint érzékenyen.

Parlagi kijelentette Costescu előtt, hogy ezeknél a művészeknél is csak az a hiba, hogy annak idején illetőségük ügyét nem rendezték s most nagyon nehéz tisztázni állampolgárságukat. Különben is Soimescu színészeti főfelügyelő a színházulal szervezésékor főlhatalmazta Parlagit a tagok szerződésére. Csak miután a direktció már megkötötte a szerződéseket, érkezett meg a magyar állampolgárságú művészek szereplését letiltó rendelet.

Ez Parlagi szerint nemcsak a magyar színészetet, de a románit is sújtja. Mert ha most nem engedik meg az idegen állampolgárságú színészek működését s ennek következtében a színház csődbekerülne, természetesen ő sem állhatna a román staggione-társulatok rendelkezésére fől szerelésével. Fölhozta még a direktor, hogy Grosavescu Bécsben játszik akadály nélkül, holott román állampolgár. Pesten is játszanak román színészek s nem értené, hogy Nagyváradon miért ne játszhatnának magyar színészek, mikor nincs Romániában színészi utánpótlás.

Costescu rendőrigazgató átvette az egész színházulal névsorát s az ügy végleges tárgyalásáig a kérdést elnapolta. Costescu nagy megértéssel és jóakarattal hallgatta meg Parlagi felvilágosításait, de kijelentette, hogy ha névszerint megjelölt

színészeknek felleptét megtiltó rendeletet kap, azt kénytelen lesz végrehajtani.

Megkezdődött a vizsgálat a Körös-utcai gyilkos ellen

Emlékeztet még a közönség előtt a Körös-utcai bántény ügye. Ginter Gyula 1919. április havában, a kommun utolsó napján meggyilkolta és kirabolta Grexa József pékségét. A borzalmas rablógyilkosság annak idején sokáig foglalkoztatta a rendőrséget, meg is állapították, hogy Ginter követte el a gyilkosságot, de elfogni nem tudták, mert Magyarországra szökött.

Ginter azután a szolnoki államrendőrség elfogta, de cellája falát kiásta és onnan is elmenekült. Majd Budapesten fogták el, de onnan is elmenekült ez a mindenre elszánt ember. Feleségét is magával vitte Ginter, majd 1921-ben egyszerűen hazakergette. Az alig tizenöt éves asszony keservesen meg is lakott saját és férje bűneiért: a nagyvárad királyi törvényszék tíz évi fegyházra ítélte a fiatalasszonyt a gyilkosságban való részvételért.

Ginter 1923. év telén Bukarestbe ment, ahol egymásután követte el a betöréseket és rablásokat. Egy éjszakai razzia a bukaresti rendőrség elfogta Ginter. A regálban elkövetett bűnei is elég munka volt összeszedni és addig a vacaresti ügyészség nem adta ki Ginter.

Pár héttel ezelőtt adta ki a vacaresti fogház Ginter Gyulát a nagyvárad ügyészségnek. A vizsgálóbíró tegnap megkezdte a vizsgálatot Ginter ellen és egy sereg tanút idézett be, akiket a napokban ki is hallgatnak.

Az új főtárgyalás pár napon belül meg is lesz, ahol a borzalmas gyilkosság minden részletére világosság derül.

Vigadó mozgósínház.

Péntek — szombat

Priscilla Dean.

Az üzött vad

című filmszenzációban.

Előadások kezdete: fél 6, fél 8
és negyed 10 órakor.

Nagymennyiségű

szövet, flanel és vászon áru érkezett!

Roth
CSIPKEÁRUHÁZ
sas passage

ÚJ DONSA GOK

Szerkesztőség és kiadóhivatal:

Strada Prințul Carol (volt Szilágyi Dezső-utca) 6
Kiadóhivatal: Sonnenfeld Adolf Részvénytársaság
Telefon: 38.

Felfizetési díj helyben egész évre 480 lei, félre
240 lei, negyedévre 120 lei, egy hónapra 40 lei; vidéken
egész évre 600 lei, félre 300 lei, negyedévre 150 lei,
egy hónapra 50 lei.

Felfizetéseket és hirdetéseket elfogad a kiadóhivatal
és a Hegedüs Hirlapiroda. (Telefon 13-01.)

* A prefektus és a polgármester Bukarestben. Dr Popovici Miklós prefektus és dr Bucico Coriolán polgármester tegnap együttesen Bukarestbe utaztak. Bucico polgármester munkatársunknak tett kijelentése szerint az utnak adminisztrációs, pénzügyi és személyi oka van.

* Új maximális árak lépnek életbe február elsején. A spekulatörvény 2. bekezdése alapján 1924. február 1-től kezdődőleg Nagyvárad város területére a következő maximális árak lépnek életbe: 40 százalék kiörlésű barna kenyérliszt kezelési költséggel 5 lei 75 bani, a barna kenyér kilója viszontelárusítónál 6 lei. A főzőliszt a malomban 8.50, ebből kenyér 9 lei, O-ás liszt a malomban 9.50, kenyér 10 lei. A rozsliszt a malomban 6.25, kenyér 6 lei 50 bani. Tej literje házhoz szállítva 6 lei. Hus 1 kiló marhahús legfeljebb 25 deka csonttal 21 lei, 1 kiló szoposborjúhús 3 hónaptól 1 évig 23 lei, 1 kiló szoposborjúhús 3 hónapos 26 lei, 1 kiló I. oszt. sertésus 35 lei, II. oszt 33 lei, juhús 18 lei, haj vagy zsír 62 lei.

* A Bihar megyei Takarékszövetkezet és Gazdasági Bank mérlege. Nagyváradnak egyik legrégebbi pénzintézete, a Bihar megyei Takarékszövetkezet és Gazdasági Bank. A szolid és körültekintő ügyvezetés, a feleknek legnépszerűsőbb kiszolgálása jellemezte mindenkori azt a szellemet, amely az intézet vezetésében tradicionálisan uralkodik és amely népszerűséget, föltétlen bizalmat merített mindenkor a bank iránt. A merőben pedig Szemere Miklós mint vezérigazgató működik a bank belső vezetésének életében, még frissebb szellemet, új verkeringést hozott és az intézet hírnevét, úgy a gazdasági életben, mint a nagyközönség előtt csak erősítette. A legszebb bizonyosságot tesz erről az intézetnek most publikált zárszámadása, mely szerint az intézet az elmúlt évben egymillió 110.500 lei tisztá nyereséget produkált.

* Esküvő. Szentpéteri és mocsai Kun Arthur pénzügyi titkár január 30-án tartotta esküvőjét Bilev Mária urnóval.

* Nem lépett életbe az új bérkocsitartás. Horváth József rendőrkapitány annak közlésére kért fel bennünket, hogy az új bérkocsitartás még nem lépett életbe.

* Felhívás. A Háztulajdonosok Szövetsége újlag felhívja tagjait, hogy a február 3-án Brassóban megtartandó országos kongresszuson, melynek főtárgyát az új házbertörvény előkészítése és a lakásrekvizitációk megszüntetése tárgyában eszközleendő lépések elhatározása fogja képezni, lehetőleg nagy számban résztvevni szíveskedjenek. Jelentkezéseket a titkári hivatal vesz fel.

* D'Albert egyetlen zongoraestje. D'Albert Eugen minden idők egyik legnagyobb művésze, akit a modern zongorajáték technikai atyájaként nevez Dohnányi Ernő, a világhírű magyar zongoraművész D'Albert Eugen tanítványa. D'Albert közel öt év óta nem hangversenyezett, csak tanult és komponált s mint szerző ez öt év alatt meghaladta virtuozizmusát. Két hónappal ezelőtt a hosszú pauza után újból körutrá indult s New York, Chicago, London, Páris, Amsterdam után Nagyvárad lesz most február 11-én legközelebbi stációja. Itteni hangversenye

iránt egész Erdélyszerte óriási érdeklődés nyilvánult meg s jegyek már csak kevés számban kaphatók a Hegedüs Hirlapirodában.

* Színészbál. A farsangi táncmulatságok legsikerültebbje kétségtelenül a Városi Színház művészszemélyzetének műsoros estélye lesz a Kereskedelmi Csarnok összes termeiben február 16-án. Az erdélyi és bánati nyugdíjas színészek fellegélyezése a társadalomnak erkölcsi kötelessége. Az estély nívóját a mult szezonban megtartott színészbál is igazolja, de az idej táncmulatság műsora olyan szenzációs lesz, amelyet csak a fővárosi estélyek műsorán láthatunk. A főváros hangversenytérmeinek és kabarészínházainak legújabb műsorjait, továbbá a divattáncok legújabb kreációit mutatják be a társulat legnépszerűbb művésznői és művészei. Az estélyre szóló meghívókat most a közeli napokban szétküldi a rendezőbizottság.

* A „Derby” cipőgyár mérlege. A „Derby” (volt Hungária) cipőgyár Nagyvárad és a vármegye legnagyobb iparvállalatának mérlegét közöljük lapunk mai számában. Az igazgatóság közgyűlésre szánt jelentése szerint a forgalom úgy a vállalat valamin 18 saját fióküzletében igen jelentékenyen emelkedett. A forgalom olyan hatalmas méreteket öltött, hogy a vállalat vezetősége elhatározta, hogy az ország két nagy centrális városában: Bukarestben és Cernowitzban érdekeinek fokozottabb ápolása végett képviselőket létesít. Az üzem a termelési eszközök újítása és modernizálása révén igen előnyös változáson ment át, úgy, hogy a vállalat gyártmányainak minősége a vevőközönség finom igényeinek megfelelően megjavult és hivatalos lesz arra, hogy a külföldi legjobb gyártmányokat teljes mértékben pótolja. A „Derby” cipőgyár a mult évben nagyarányú tőkeemelést vitt keresztül, amellyel régi részvénytőkéjét több mint ötszörösére emelte fel, úgy, hogy saját tőkéi a tartalékokkal együtt ma már 12.000.000 leit tesznek ki. Az eredmény igen számottevő és a vállalat a tavalyi 15 lei osztalékkal szemben 20 lei (16%) osztalék fizetésére képesíti. E helyen említjük meg, hogy a „Derby” cipőgyár igazgatósága Lindenfeld Sándor és Keresztes Ferenc főtisztviselőket érdemes munkásságuk elismerése gyanánt cégvezetőkké nevezte ki.

* Az „Excelsior barban” február hó 1-től szenzációs új műsor. Kezdeté pont 10 és fél órákor.

* Megnyílt a garasos-híd. A nyár óta zárva tartott u. n. garasos fahidat tegnap délből kijavítva átadták a forgalomnak.

* A Népönknyha céljaira adakoztak: Wallerstein Dániel és neje házassági évfordulójuk alkalmából 200 leit, dr Weimann Jenőné 200, Beck Ignácné 200, Kepes Samu és neje 100, Schwartz Albert leánya házassági évfordulójuk alkalmából 100, Hartmann Sándorné 100, Sebestyén Árpád és neje házassági évfordulójuk alkalmából 100, Reich Vilmos és neje 100, Fischer Imréné 100, Wittrael Vilmos 100, özv. Weisz Dávidné 100, Lobstein Sándorné 60, özv. Steinfeldné 60, Biró Jenőné 50, Weisz Jakab 50, W. J.-né 50, Czitter Jenőné 50, Faragó Miksáné 50, W. J. 50, dr Kazay Kálmán 40, Pap Ferenc 20, Bermanné 20, dr Rezső Mórné és neje házassági évfordulójuk alkalmából 100 leit, Lichtmann Miksáné 50 kg. sót, mákot és kölest, Erdős Zsigmondné borsot, Hajnal László 6 kg. kenyeret, Farkas Vilmosné kenyeret, Beck és Zawislag 50 kg. babot, Harmati Márton babot és kölest, Neubrun Jakabné pasulyt és borsot, Meisner Mártonné 50 kg. lisztet, Fried Berta kenyeret, Farkas Vilmosné kenyeret, Blum Jakab 10 kg. szilvát adományoztak, mely adományokért hálás köszönetet mond az Elnökség.

* Kölsönkönyvtár (csak modern új könyvek) heti 10 leirt mindenkinek rendelkezésére áll a Hegedüs Hirlapirodában. *Darvas harisnyái a legjobbak!!*

* A Filharmoniai Társaság felkéri azon urakat, akiknél taggyűjtő iverk vannak, hogy azokat a legrövidebb uton szíveskedjenek a társaság titkárához, dr Faragó Viktorhoz (Sr. Cosbuc 1.) beküldeni a tagsági igazolványok kiállítására végett.

* Az „Excelsior barban” február hó 1-től szenzációs új műsor. Kezdeté pont 10 és fél órákor.

* Vizsgálati fogságban van a mérgekeverőleány. Szász Róza tizenkilenc éves leány, mint ismeretes, megmérgezte 65 éves édesanyját. A vizsgálgóbiróság előtt tegnap hirdették ki a mérgekeverőleány előtt a vizsgálati fogságot.

* Vászonneműk, damasztárak, schiffonok nagy választékban Rimanóczy utcán Kertész Reklam női divat, szövetüzletében szerezhetők be. Az árak olcsóbbak, mint bárhol. Tisztviselőknél irkedvezmény!

* Az izr. nőegylet leányváraházának adakoztak: Kepes Samu 500 lei, Kajári Dezső 100 lei, Pollákné 100 lei, Lángné 100 lei, Sebestyén Sándor 50 lei, dr Nagy Józsefné Weintraub Mór elhunytá alkalmából 100 lei, Benjámín Mihályné és neje halála évfordulóján 100 lei, Steinschreiber 100 lei, Váradai Hermanné 100 lei, dr Kecskeméti Lipót és neje Kecskeméti Margit alapra 100 lei, Beck Ignác 100 lei. A nőegylet céljaira Berger Sándorné férje elhunytá alkalmából 500 lei. Az összes adományokat halásan köszöni az Elnökség.

* Az „Excelsior barban” február hó 1-től szenzációs új műsor. Kezdeté pont 10 és fél órákor.

* A borralaló. Az egész országban kivívta a pincér-szakszervezetet, hogy a lealázó borralaló-rendszert megszüntették. Egyedül Nagyváradon van életben a borralaló rendszer, holott Nagyvárad népes pincértársadalmá képezi az ország legzakavatosabb pincér-gárdáját. Mindennél a százalék-rendszerre tértek már át a kávéosk és pincérek, mely nem lealázó és nem kell a pincérnek tőrni, hogy odavessenek nekik egy leit, mint a koldusnak. A pincérek szegyenkezve beszélnek, hogy nem tudják már tovább tőrni a borralaló-rendszert és mi továbbítsuk kérésüket azzal, hogy szíveleljék meg az illetékesek és szüntessék meg a mai munkásbogy általánban nem méltó borralaló-rendszert.

* Esernyő, harisnya, keztyű a legolcsóbb Szenszki Miklósnál, Sas-pas-sage.

* Korpól, a legkellemesebb hashajtó a legfinomabb csokoládében. Minden gyógyszerárban kapható.

* August Róth leghirveesebb bécsi szalon zenekarával mátló kezdve a „Pala-ce” kávéházban hangversenyezt.

* Negyven leirt havonta rengeteg új könyvet olvashat a Hegedüs Hirlapiroda kölcsönkönyvtárából.

SEMINA Bognár és Seiner
magtérkesztése
ORADEA-MARE, Str. I. Vulcan (Nagy Sándor-utca) 4.
Telefon: 14 40.

Hatvani nemesített mák
Lucerna
Lóher
Bábköny és
Részmagvak
Veteménymagvak
Virágmagvak
Szóloóilányek

CHINOIN NÖVÉNY ÉS ÁLLATVÉDŐ SZEREK
Kérjen árjegyzéket.

» **MUSIK FÜR ALLE** »
OPERA FUZETEI
O-Schott klasszikus kiadásai
Kapható a Hegedüs Hirlapiroda
Zenemű osztályában.

LEGULJABB

Csicserin lesz Lenin utóda?

Berlinből jelentik, hogy oroszországi hírek szerint Lenin örököért nagy verseny folyik. Leghevesebb az agitáció Csicserin érdekében. Csicserin hívei a genuai konferencián elért külpolitikai sikereit hangoztatják.

Felségértésért halálbüntetés a német megszállott területen

Berlinből jelentik: A német birodalmi gyűlésen a Nemzeti párt érdekes indítványt tett. Ugyanis, hogy a megszállt területeken előfordult felségértésekre utalva rendkívüli eszközöket alkalmazzanak. A párt kívánja, hogy törvényjavaslatot terjesszenek be, mely a megszállt területen elkövetett felségértésekre halálbüntetést állapít meg.

Milyen politikai eseményeket hoz a közeljövő

A New York Herald értesül Macdonald egy levele alapján Párisból, hogy az elkövetkező hetek diplomáciai eseményei a következő sorrendben fognak lejátszódni: A szakértők sürögősen a jóvátételi bizottság elé terjesztik véleményüket. A jóvátételi bizottság határoz, vajjon elfogadják-e a jelentést. Március végén az összes államok miniszterelnökei Macdonald kezdeményezésére közös tanácskozássra ülnek össze, amelyre meghívják az Egyesült Államok és Németország miniszterelnökeit is. Ezt a tanácskozást a szövetséges államok eszmecseréje előzi meg. Ezzel egy időben, vagy még előbb nemzetközi tanácskozást hív egybe, amely foglalkozik a nemzetek adósságaival. Ezt vagy teljes egészében törlik, vagy oly mértékben csökkentik, hogy belátható időn belül megfizethető legyen. Az angolok biztosra veszik, hogy Amerika mindezen akcióban részt vesz. Mihelyt az általános megegyezés létrejön, Németországot felveszik a Népszövetségbe, abban a feltevésben, hogy összes kötelezettségeinek hajlandó eleget tenni.

SZÍNHÁZ

HETI MŰSOR:

Péntek: Tosca, opera-repríz, B) bérlet 71. szám. Szombat d. u.: Timár Liza, mérsékelt helyekkel.

Tosca. E gyönyörű zenéjű drámai opera ma este kerül színre B) bérletben az operaegyüttes kiválóival és Váradi karnagy vezényletével. Az opera főszerepeit Bakcsay, Tihanyi, Felek, Márkus, Bereng, Békési és Harsányi énekelik.

Elssler Fanny. E finom levegőjű, kedves Biedermayer operetnek szombaton este lesz a bemutató előadása, melyben a főszerepeket Pintér, Zilahy, Fratta, Misoga, Gálfi, Madas, Galambos, Sorri, Vigh és Földes játsszák. A rendezést Hetényi főrendező végzi, a zenekart Szatmári karnagy vezényli. Az Elssler Fanny összes előadásaira már a páholyok és szülők nagy részét elővételben vették el, úgy, hogy a finom muzsikája és szövegű operett első nagy előadása teljesen zsúfolt ház előtt fog színre kerülni.

Délutáni előadások. Szombaton és vasárnap délután mérsékelt helyűre előadások lesznek a színházban. Szombaton délután a Timár Liza, vasárnap délután pedig a Böregér Strausz-operette kerül színre.

Vén bakancsos és fia a huszár. Szigeti ezen örökéletű énekes népszínművének felújítása alkalomával ténylegően távoztak jegy nélkül a pénztártól. Az igazgatóság szerda este a bérletenkívüli előadásban tüzte ki a minden idők lecsobb és legérdekesebb népszínművét, melyhez hasonló eddig eb-

ben a műfajban még nem írtak. A főszerepeket Szigeti e nagyszerű darabjában a társulat legjobb erői játsszák ezúttal is. A Vén bakancsost Tóth Elek fogja játszani, aki komoly művészetével egyik legértékesebb alakítását adja ebben a szerepében. A vén bakancsos szerda esti előadására, melyre az összes páholyok is előadásra kerülnek, a jegyeket már szombaton reggel kezdi árusítani a pénztár.

MOZI

Priscilla Dean a Vigadó mozgószínházban. „Az üzött vad” című 6 felvonásos rendkívül izgalmas filmben játszik ma, pénteken és holnap, szombaton Priscilla Dean, a legkedveltebb amerikai filmstar a Vigadó mozgószínházban. A Szahara végtelen homokpusztái és egy hatalmas víz-esés szépségei szolgálnak az izgalmas történet háttérül. Az előadások kezdete ma fél 6, fél 8 és negyed 10 órakor.

Patt és Pataschon-kép az Apollóban. Péntek, szombat és vasárnap játszik a „Hetedik menyország”-ban a mindenkinek szívébe zárt két utólréhetetlen komikus, Patt és Pataschon. E darab a nő és gyermekvédelmének apotheoziája s a két oly közvetlen humorral megáldott komikus az érzelmes jelenetekben komikumok varázserőjével hoznak derűs percekét.

Zsidó-film a Dorian filmszínházban. Az Amerikába szakadt modern zsidó ember és a lengyelországi bigott zsidó közötti ellentétet egy érdekes, izgalmas és színes történet keretében mutatja be „Az ó és uivilág” című 6 hosszú felvonásból álló darab. Maly Picon és Jakob Kalich, Amerika legkiválóbb zsidó karakter színészei alakítják a mindvégig lebilincselő film főszerepeit. Az előadások ma, pénteken 5, 7 és 9 órakor kezdődnek. Az előadást a Dorian filmszínház kitűnő zenekara a Káldre zenéjével és más ó-heber melódiákkal kíséri.

TÓZSDE

Zürich, január 31. Nyitás: Berlin 10 0-a 137, New York 579, London 2469 fél, Páris 2680, Prága 1666 fél, Milánó 2515, Bukarest —, Budapest 0.0204, Bécs 0.0081 fél.

Bukarest, január 31. Zárlat. Devizák: Páris 914, London 851, New York 201, Róma 878, Zürich 34 egy., Bécs 28, Prága 581, Budapest 70.

Valuták: Font 845, frank 920, svájci 34, lira 880, dinár 225, dollár 201, osztrák 28, magyar 40, szokol 565.

Zürich, január 31. Zárlat: Berlin —, Amsterdam 215.90, New York 578 fél, London 2470, Páris 2675, Milánó 2512 fél, Prága 1663 háromn, Budapest 0.0204, Belgrad 666 egy., Bukarest —, Bécs 0.0081 fél.

Budapest, január 31. A csütörtöki magánforgalom a következő: Magy. H. 682—690, Osztr. H. 194—196, Keresk. b. 1575, Angol-Magy. 98, Leszámitoló 115, Borsod-Misk. 126—128, Konkordia 52—55, Kőszén 3125—3200, Urikány 950, Salgó 705—710, Beocsini 1275—1300, Fegyver 1440, Ganz-Danub. 4550—4600, Ganz-Vill. 2400—2425, Rima 138—139, Schlick 105, Cukoripar 3920—3950, Mezőh. cukor 400, Délicukor 630, Gyapjumasó 73—76, Spódium 185—190, Műtrágya 235, Brassói 405—410, Nasici 2400, Ofa 610—615, Viktória 11, Államv. 450, Déliv. 108—110, Meffer 450.

Budapest, január 31. Terménvtőzsde-zárlat: Üzletkötés kevés. Budapesti buza 159, tisztántúli 159, dunántúli 159, békésmegyei 162, dunántúli rozs 137, határvidéki 134, tengeri budapesti 145, takarmányárpa 170, sörárpa 178, budapesti zab 133 fél, prompt korpa 90 ezer korona.

Meghívó.

A Bihar Megyei Takarékpénztár és Gazdasági Bank 1924 évi február hó 10-én, vasárnap délelőtt 11 órakor az intézet székházában megtartandó

51-ik évi rendes közgyűlésére a t. részvényesek ezennel meghívotnak.

Napirend:

1. Jegyzőkönyvhiteljesítő és jegyző kijelölése.
2. Az igazgatóság évi jelentése.
3. Az 1923-ik évi zárszámadások előterjesztése. A felügyelőbizottság jelentése. A mérleg megállapítása és nyereség felosztása iránti határozat. A nyugdíjalap számadása.
4. A felmentvények megadása.
5. A felügyelőbizottsági tagok múlt évi tiszteletdíjának megállapítása.
6. Az igazgatóság jelentése a legutóbb sikeresen keresztülvitt alaptőke-emelésről.
7. Az alapszabályok 1, 3, 4, 8, 11, 17, 29, 32, 51, 52, 53, 58, 62, 67 és 73. §§-ainak módosítása.
8. Benyújtott indítványok.

Oradea-Mare, 1924 január 26

Az igazgatóság.

Minden részvényes, ki a közgyűlésen részt akar venni, tartozik legkésőbb három nappal a közgyűlést megelőzőleg részvényeit vagy ezekről valamely hatóság, bíróság, közpénztár vagy hitelintézet által a számon pontos felsorolása mellett, a közgyűlés napját megelőző harminc napon belüli kellel kiadott letéti jegyet, melynek valódiságát a takarékpénztár vizsgálni jogosult, a társaság pénztárába letenni, hol az öt illeto szavazat számát előlőntető és belépti jegyül is szolgáló közgyűlési igazolvánnyal láttatik el.

Részvényes meghatalmazott által is képviselheteti magát, kinek azonban szintén szavazatra jogosult részvényesnek kell lennie, kivételnek a kiskorúak, kik gyámjuk, gondnokság alatt állók, kik gondnokuk, társulatok vagy egyletek, melyek törvényes képviselőjük által képviselhetetik magukat.

Az évi zárszámadás, valamint az igazgatóság és a felügyelőbizottság jelentése az intézet helyiségében a t. részvényesek által megtekinthető és nyomtatványban átvethető.

Meghívó.

A „Derby” (volt Hungária) Cipőgyár Részvénytársaság

XIV-ik ülése évi rendes közgyűlésére

amely 1924. február 10-én, vasárnap d. e. 1/2 12 órakor lesz megtartva a vállalat Str. Avram Iancu (volt Kossuth-utca) 3 szám alatt levő irodahelyiségében, a tisztelt részvényesek ezennel meghívotnak.

A közgyűlés napirendje:

1. Jegyzőkönyvhiteljesítő bizottság és jegyző kijelölése.
2. Az igazgatóság 1923 évi jelentése, a zárszámadás és mérleg előterjesztése.
3. A felügyelő-bizottság évi jelentése.
4. A zárszámadás és mérleg jóváhagyása és a nyereség felosztása iránti határozatok. A felmentvény megadása.
5. A felügyelő-bizottság 1923 évi díjazásának megállapítása.
6. Javaslat az alapszabályok 1, 4, 6, 8, 13, 20, 24, 26, 28 és 29. §§-ainak módosítása iránt.

Oradea-Mare, 1924 január 29.

Az igazgatóság.

Minden részvényes, ki a közgyűlésen személyesen vagy írásbelileg meghatalmazott helyettese által megjelenni kíván, tartozik a közgyűlés napját megelőzően három nappal részvényeit a még le nem járt szelvényekkel együtt és meghatalmazását pedig legalább egy nappal előbb a részvénytársaság pénztáránál Nagyváradon, vagy a Bihar Megyei Takarékpénztár és Gazdasági Banknál Nagyváradon letétbe helyezni.

A letétől a részvényesek elismervényét kapnak és ezen letéti jegy egyszerűsind a közgyűlésen való részvételre igazolványul szolgál. Az elismervény visszaadása ellenében a közgyűlés után a részvények kiszolgáltatnak.

A mérleg, veszteség-nyereség-számla, az igazgatóság és a felügyelő-bizottság jelentése a társaság irodájában közzétesse kitétetett. Joga van minden részvényesnek azokból egy nyomtatott példányt követelni. Osztalék részvényeink a Bihar Megyei Takarékpénztár és Gazdasági Bank pénztáránál a közgyűlést követő naptól fogva bevitainak.

Biharmegyei Takarékpénztár és Gazdasági Bank 1923. évi zárszámadása

Vagyon

MÉRLEG-SZÁMLA

Teher

Részpénz a pénztárban	2,362.078	17	Részcéltőke 24.000 drb. à 125 lei	3,000.000	—
" pénztáraknál	1,956.221	46	n. é. részvény	—	—
Saját értékpapírok és iparvállalati		4,318.299	63	Részcéltőke 24.000 drb. à 125 lei	3,000.000
részvényérdekeltiségek		8,191.828	90	n. é. 1923. decemberi kibocsátás	—
Intézeti székház, Str. Avram Iancu 3		112.500	—	Tartalékalap*)	3,135.404
Leszámitolt váltók		9,584.162	96	Törvény által megengedett tartalé-	69
Fedezett folyószámla-kölcsönök		27,840.872	33	kolás kétes követelésekre	500.000
Jelzálogkölcsönök		288,686	86	Jubileumi tartalékalap	100.000
				Nyugdíjalap**)	521.000
				Széchenyi Jenő jótékonyági alap	2.500
				Szunyogh Péter	2.500
				Betétek könyvecskére és folyó-	—
				számlákra	31.579.776
				Hitelezők	15
				Visszleszámitolt váltók	5,881.182
				Átruházott jelzálogkölcsönök	1,630.000
				Kifizetetlen osztalékok	37.484
				Fizetendő betétkamat-adók	65
				Átmeneti kamatok	76.115
				Tiszta nyereség	25
					55.476
					202.972
					38
					1,111.939
					56
					50,336.350
					68

ÜZLETEREDMÉNY-SZÁMLA

Nyereség

Tiszti fizetések és lakbérek	917.698	62	Nyereség-áthozat 1922. évről	35.372	82
Üzleti költségek	565.761	87	Tiszta kamatjövedelem és jutalékok	3,380.938	52
Befizetett állami- községi- betétka-		1,483.460	49	Intézeti székház bérjövödelme	86.852
matadók és illetékek		407.763	62		33
Törvény által megengedett tartalé-		500.000	—		—
kolás kétes követelésekre		1,111.939	56		—
Tiszta nyereség		3,503.163	67		3,503.163
					67

Oradea-Mare, 1923. december hó 31-én.

Ternyei Ármin
igazgató.Szász Gyula
igazgató.Sürger Bertalan
pénztárfőnök.Hanslian Ede
cégvezető-expert contabil.

IGAZGATÓSÁGI TAGOK:

FELÜGYELŐ BIZOTTSÁGI TAGOK:

dr. Beóthy László
elnök.gróf Tisza Kálmán
elnök.Szemere Miklós
vezérigazgató.Tabéry Ármin
f. ü. b. elnök.dr. Cziffra Kálmán
dr. Dénes SándorFráter Barnabás
Krauss Samu
dr. Popa GyörgyDiósi Lajos
Tatár ZoltánGerő Armin
Mihelffy Páldr. Gerő Sándor
Szeszich Elek
szathmári Király SándorLukács Gyula
dr. Lengyel Zsigmond

A Derby (volt Hungária) Cipőgyár R.-T. 1923. évi zárszámadása

Vagyon

MÉRLEG-SZÁMLA 1923. DECEMBER HÓ 31-ÉN

Teher

Ingatlanok	440.113	57	Részcéltőke	6,250.000	—
Kész, félkész és nyersárú készlet	20,265.934	91	Gyári berend. ért. tart. alap	1,033.210	35
Gyári berendezés	1,033.210	35	Fiókok	304.936	77
Fiókok berendezés	304.936	77	Ingatlanok	440.000	—
Értékpapírok	65.800	—	Tartalékalap	2,117.351	68
Készpénzkészlet pénztárban, fiók-			Építkezési és berendezési tart. alap	1,000.000	—
okban, magyar és osztrák pos-			Nyugdíj és segélyalap	500.000	—
tatakarékpénztárban			Közellátási és beszerzési alap	125.000	—
Adósságok	690.183	96	Hitelezők	—	11,770.498
Letételek	3,655.830	08	Óvadékok	—	10,592.140
Biztosítási letételek	17.255	—	Kifizetetlen osztalékok	—	99
Actív átmeneti tételek	491.452	—	Elfogadványok	—	6.031
	139.365	41	Passzív átmeneti tételek	—	37
			Tiszta nyereség	—	1,059.407
					55
					1,605.922
					63
					27,104.082
					05

Veszteség

VESZTESÉG- NYERESÉG-SZÁMLA 1923. DECEMBER 31-ÉN

Nyereség

Üzleti gyári és fiókok költségei	7,467.809	35	Nyereség árun és gyártáson	1,106.116	65
adók, illetékek és kamatok	2,079.505	41	Vegyes jövedelmek	72.599	19
Munkabérek	40.605	16	Nyereség áthozat 1922. évről	59.626	71
Betegsegélyző és baleset díjak	1,605.922	63			—
Tiszta nyereség	11,193.842	55			11,193.842
					55

Nagyvárad, 1923. december 31-én.

Varga Miklós s. k.
igazgató.Vas Emil s. k.
igazgató.Képes Ferenc s. k.
cégvezető főkönyvelő, expert contabil.Lindenfeld Sándor s. k.
cégvezető.

AZ IGAZGATÓSÁG:

Megvizsgálta és helyesnek találta:

A FELÜGYELŐ-BIZOTTSÁG:

Dr. Beóthy László s. k.
elnök.Gróf Tisza Kálmán s. k.
elnök.

Chirila Gusztáv s. k.

Hanslian Ede s. k.
expert contabil.

Szász Gyula s. k.

Dr. Blaschuthy Sándor s. k.
Dr. Cziffra Kálmán s. k.
Dr. Dénes Sándor s. k.
Fráter Barnabás s. k.Komor Marcel s. k.
Dr. Popa György s. k.
Szemere Miklós s. k.
Tatár Zoltán s. k.

Friedmann Herman s. k.

Lukács Lajos s. k.
felügyelő-bizottsági tagok.

Ternyei Ármin s. k.

